

Bah, vies weer!

Analyse van Henk: het Laag dat vooral onze Britse vrienden nogal wat regen bracht, is bijna aan het eind van zijn leven. Koufront en warmtefront hebben zich verenigd in een langgerekt occlusiefrent. Regen dus en een beetje een mening van een constante miezer met een bui. Loopt zo heerlijk je mouwen in of kletst mooi in je nek. Daarna klaart het gelukkig op. Met de vinger linksom draaiend komen we op een beetje wind uit het noorden of noordwesten. Frisse wind, dus maalweer. De kracht kan 3 of 4 worden, maar wel wat onregelmatig.

Het KNMI vindt er dit van: zaterdag overdag is het half tot zwaar bewolkt en komen er buien voor. Vooral in de middag zijn dit af en toe felle buien, plaatselijk met onweer en korrelhagel. In de avond klaart het landinwaarts geleidelijk op en wordt het overwegend droog, in de kustgebieden komen dan nog steeds enkele buien voor. Het wordt maximaal een graad of 18 en de wind is west tot zuidwest en zwak tot matig. In de loop van de dag wordt de wind van het noordwesten uit noordwestelijk en matig, in de kustgebieden en op het IJsselmeer vrij krachtig tot krachtig. (Bron: KNMI)

Vandaag heeft Lex de vragen gemaakt, heeft Henk de weersanalyse gemaakt en zal Vincent de les geven!

Vragen over het huiswerk

Lezen H7: 7.4 t/m 7.5.3.f (oud en nieuw)

1. Welke zeilvoering kunnen we vandaag toepassen belast en onbelast?
2. Op welke manieren is een molen zo goed mogelijk beveiligd tegen extreme weersituaties?
3. Het spaakkettinkje is meestal zeer licht uitgevoerd. Welke functie heeft dit kettinkje eigenlijk? En wat kan er gebeuren als het niet om één van de spaken van het kruirad zit?
4. Waarom werden poldermolens vroeger in de zomer overhek gezet?
5. Waaraan kun je zien of een molen in de vreugd of in de rouw staat?
6. Welke smeermiddelen ken je en op welke plek in de molen werden en worden ze gebruikt?
7. Wat is precies "Het rondsmeren van de molen"?
8. Waar dient een vetboor voor en op welke molen komt hij voor?
9. Waar wordt het Engels kruiwerk gesmeerd en waarmee?
10. Wat is een smeerklos, waar zit hij en waarom ?
11. Wat kunnen oorzaken zijn van warmlopen van de bovenas? Hoe warm mag een halslager eigenlijk worden? Hoe controleer je dat?
12. Wat is "vlezen van de kammen"? Hoe kun je dit voorkomen?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Lezen H7: 7.4 t/m 7.5.3.f (oud en nieuw)

1. Welke zeilvoering kunnen we vandaag toepassen belast en onbelast?

Onbelast 2 korte halve en 2 lege. Belast 4 volle, tenminste als Vincent het naar de zin heeft.

2. Op welke manieren is een molen zo goed mogelijk beveiligd tegen extreme weersituaties?

Het end dat onder staat wordt met kettingen of touwen vastgelegd aan de dichtstbijzijnde kruipalen of op de stelling aan de liggers vastgehaakt. Het onderste end wordt tevens voorzien van een bliksembeveiligingskabel waarbij men zorgt dat de klemmen goed contact maken (even draaien voor blank metaal). Verder de steekborden verwijderen, bij zelfzwichters de kleppen blokkeren en, indien aanwezig, stutten in het bovenwiel zetten. Op korenmolens kunnen ook nog eens de maalstenen in het werk en op elkaar worden gezet als extra weerstand.

3. Het spaakkettinkje is meestal zeer licht uitgevoerd. Welke functie heeft dit kettinkje eigenlijk? En wat kan er gebeuren als het niet om één van de spaken van het kruirad zit?

Het kettinkje kan vrij dun zijn, omdat er niet zoveel kracht op komt te staan. Het heeft als functie te voorkomen dat het kruirad kan draaien. Als het kruirad los staat kan de molen spontaan gaan kruien, zeker als de kruidraad krimpand ligt en dat is niet de bedoeling.

4. Waarom werden poldermolens vroeger in de zomer overhek gezet?

In de zomer werd er nauwelijks gemalen en de molenaar nam de zeilen af en zette het gevluht overhek om de roeden zo droog mogelijk te houden. Tevens staken de roeden niet zo hoog in de lucht waardoor de kans op blikseminslag verminderd zou worden.

5. Waaraan kun je zien of een molen in de vreugd of in de rouw staat?

Vreugde: het bovenste end moet nog bovenkomen (komend) en rouw: het bovenste end is onderweg naar beneden (gaand)

6. Welke smeermiddelen ken je en op welke plek in de molen werden en worden ze gebruikt?

Reuzel wordt gebruikt voor het smeren van de kruivloer, de overring, de kuipneuten en de hals en penlager van de bovenas. Ook de tappen worden met reuzel gesmeerd. Bijenwas wordt (verwarmd) gebruikt om de kammen en staven te smeren. Raapolie wordt gebruikt om taatspotten te smeren.

7. Wat is precies "Het rondsmeren van de molen"?

Bij het rondsmeren van de molen worden alle plaatsen nagelopen waar vet, olie of bijenwas als smering dienstdoet. Zonodig wordt er bijgesmeerd met het juiste smeermiddel.

8. Waar dient een vetboor voor en op welke molen komt hij voor?

Een vetboor dient om oud en hardgeworden vet uit het smeergat van een standerdmolen te verwijderen. Hierna kan er weer nieuw vet worden ingebracht om de stormpen te smeren

9. Waar wordt het Engels kruiwerk gesmeerd en waarmee?

Dit is het eenvoudigste te smeren kruiwerk. De asjes in de rollen hebben zo af en toe een druppeltje olie nodig en dat is alles. Wel zorgen dat de rollenbaan vrij blijft van onrechtmatigheden, anders gaat er zwaar gekruid worden.

10. Wat is een smeerklos, waar zit hij en waarom ?

De smeerklos zit aan de keerstijl van het voorkeuvelens vast en houdt de vetkluit op z'n plaats die voor smering van het halslager zorgt.

11. Wat kunnen oorzaken zijn van warmlopen van de bovenas? Hoe warm mag een halslager eigenlijk worden? Hoe controleer je dat?

Gebroken halssteen, te weinig vet, te diep uitgesleten halslager, hard stukje steen in het lagerprofiel. De halslager mag eigenlijk niet warmer worden dan handwarm anders wordt de smerende werking van de reuzel te klein. Zo af en toe de molen stilzetten en even voelen kan beslist geen kwaad, zeker als de molen niet al te licht draait.

12. Wat is "vlezen van de kammen"? Hoe kun je dit voorkomen?

Door verkeerde slijtage komen er vezels en soms zelfs jaarringen van de kammen en staven los te liggen. Goed in de was houden en regelmatig controleren of alles nog wel in lijn ligt voorkomt een groot deel van het vlezen.

